ခေါယ့် ၂၀၁၄ခုနှစ် ရှာခမျှးဒဲဂံ့အဂဲးအဖးဖိးဖျ့မုဆရျ့ Kayin (West Poe)

ခေါယ့်ဖိးဖျ့မုဆရျ့အဂဲးအဖးလဖ့ တီၤဘ့လ့ထံးအဂး ဆ့ဖိးဆ့မၤလဆျ့ဘ့လဆျ့အဂး

အဆျ့(၁)
ဆ့အ့ထုၢ်ကီ့
ဂံ့ဒီ့လဖ့ထီးလူး

အဆျ့(၂)
ဆ့ယိထံၤဒုးဂုးခ့ျ့ဆ့အဂဲး
အဖးလ့ဆ့အ့ထုၢ်ဝ့ၢ်လဖ့

အဆျ့(၃)
ဆ့အ့စ့အဒီ့လဖ့ ဆ့ဝီ့
ထဲ့ဝ့ၢ်ဘံ့ဘံ့ဥူးဥူးလ့
ဖိးဖျ့မုဆရျ့အရီ့

အဆျ့(၄)
ဆ့အ့စ့အဒီ့လဖ့
ဘ့ဆ့အီၤကွ့ထဝ့ၢ်
ဘံ့ဘံ့ဥူးဥူးလ့ထံးလ့ဆွ့

အဆျ့(၅)
ဆ့ဖိးဆ့မၤလ့အထိးဆ့ျ
ဆရျ့အဒီ့လဖ့ ဘ့ဆ့မၤဝ့ၢ်
လ့ထံးလ့ဆွ့

အဆျ့(၆)
ဆ့တဲ့ဝဲၤဆ့အ့စ့အဒီ့လဖ့
လ့ဆ့ဂ့လ့ဒုးကဖိဝ့ၢ်အဂး

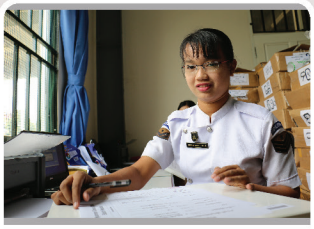

အဆျ့(၇)
လချူဆ့ဂ့လ့ဒုးဖိဒံးဘ့နှိ့
ဆ့ဒုးနုလ့မးပိၢ်တ့ျ်ဆရျ့

အဆျ့(၈)
ဆ့ဂ့လ့ဒုးဖိဆ့လ့
အကျိ့ဉ့ထီၢ်ဝ့ၢ်အဆ့မၤ

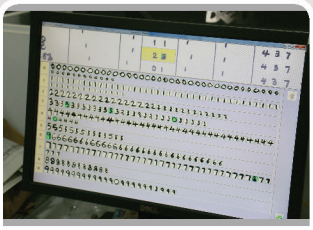

အဆျ့(၉)
ဆ့ခဲ့ဖျိ့လဖ့
ဆ့ယိထံၤယိဆးဝ့ၢ်လ့
ခီၤဖျူးထ့ၤဆ့မၤ

အဆျ့(၁၀)
ဆ့ဘ့ူးထဲ့
ဆ့ဘ့ၤမ့လဖ့

အဆျ့(၁၁)
ဆ့ယိထံၤထဲ့
ဆရျ့မိရှါအဒီ့လဖ့

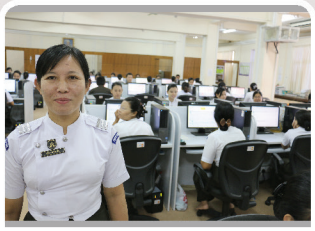

အဆျ့ (၁၂)
ယိထံၤဒဲမၤဆ့ျ
ပ့ျ်ဝိၤဆ့

အဆျ့(၁၃)
ဆ့အဂဲးအဖးလဖ့လ့လပူၤ
လပ့ျ်ဘ့နှိ့ ဆ့မၤဂ့ၤမၤဘ့ၤထဲ့

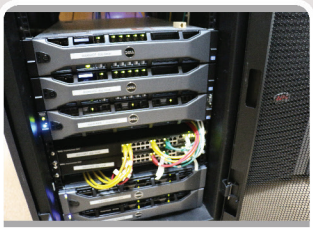

အဆျ့(၁၄)
ဆ့ယိထူၢ်ပ့ျ်ထ
ဆ့အဂဲးအဖးလဖ့

ဆ့ခဲ့လ့ခဲ့

ဤဘာသာပြန်ဆိုမှုများသည် အလွတ်သဘောပြန်ဆိုမှုများဖြစ်ပါသည်။ သေချာစွာ စိစစ်အတည်ပြုလိုပါက အောက်ဖော်ပြပါ ဝဘ်ဆိုဒ်တွင် လွှင့်တင်ထားသော မြန်မာ/အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေမှုများနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

http://www.dop.gov.mm/?p=4618

သို့ မဟုတ်

http://countryoffice.unfpa.org/myanmar/2014/12/19/11162/toolkit/

ဆရာချုံးလမ်းပါ

၂၀၁၄ခုနှံ့ ခးပယ့်ကျာ်ခမျ့းဒဲဂံ့အဂဲးအဖး ဖိးဖျ့မုဆရျ့ဆမ့အ့ထျ့ဝ့ါဆမ့ကယီ ဓွဲဝ့ါဆံ့်ဆဲခံ့ဂး ဆမ့ကဖးဒီ့လမံ့်တ့ထံါခးထမ့်ဘံ့်ယါအဖမ့် ဂံ့်ဒီ့်လဖ့အီ့ဝ့ါလ့အခွဲးလဖ့ အဂဲးအဖးလဖ့နီ့် ဆမ့မိဘ့်အ့ထျ့်ယိထံါအ့်ပဲဝ့ါဒ့နီ့်လီ။ ဆမ့အဂဲးအဖးအ့်မံ့်လ့ဆမ့အ့ထျ့်ကီ့်နွဝ့ါလဖ့ ဘဲါဝိးကဒိးန္ဒဘ့်ဆစံးဆမ့်လ့အတီးအဘ့ လ့်ထံးကဝ့်ဝ့ါအဂး မိဘ့်မးဝ့ါလဆျ့ဘ့်လဆျ့နီ့် ဆမ့အ့ထျ့ဆရျ့, ဆမ့ဘ့်ဂ့်ထ့်ဆမ့, ဆမ့ဂ့်လ့ဒ့်ဖီဆမ့, ဆမ့ယိထံါအ့်ပဲထဲ့်ဆမ့ဒဲ ဆမ့ကွးဝိ့်ထ့်ဆမ့ပရမ့်လဖ့ ဘဲါနီ့်အဝိးလ့အဆျ့်ကိးဆျ့ဒ့းနီ့် ဆမ့မိဘ့်ယိထံါဝ့ါအခံးအဂ့် လ့ဆမ့ကီ့်ဝ့်အထီါလဖ့ အဂး လီါဝ့ါဒ့နီ့်လီ။ ဖိးဖျ့မုဆရျ့လ့အလ့်အမွ့်လ့ဆမ့ဘ့်မ့ဖြိ့်ဖျ့းဝ့ါနီ့် လအီ့ဘ့်လါန့်ဂ့် ဆမ့ဖံးခ့်ထဲအဝ့ံါ အထံါဒဲဆမ့ပိးဒီ့်ထဲ ထီးဆမ့ဘ့်မ့အီ့်လဂ့်အဂးအကြိ့် ခးပယ့်ဖိးဖျ့မုဆရျ့ယီ မိဖ့်လ့်ပမ့်ဆစံးဆမ့်လ့ အလ့်နဲ့်ဝ့ါလဖ့နီ့်လီ။

လံဲအူးဖြဲယီ ဖိးဖျ့မုဆရျ့အဆမံးဆမ့အဆျ့(၁၄)ဆျ့အဂး ဆမ့အ့ပဲယိထံါဆမံးဆမ့အခံးအဂ့် လဆျ့ဘ့် လဆျ့နီ့် ဘ့်ဆမ့ဒ့းဖြိ့်ထဲဝ့ါလီ။

အဆ၊(၁) ဆ၊အ၊ထု၊ကို၊ဂံ၊ဒို၊လဖ၊ထီးလူ၊

- ၁၊ယ၊ဒ၊မွ၊လ၊ဆ၊အလးအကျဲ၊ - ပ္အ၊ထု၊ဆရ၊လဖ၊
  အ၀့၊ဝံ၊၁၊ယ၊ဒ၊မွ၊လ၊ဆ၊အလးအကျဲ၊ လ၊အီ၊၀့၊အဖ၊
  ဆ၊အ၊ထု၊ဆရ၊ဆ၊မ၊ယီ၊ ဘ၊မ၊၀့၊ဒ၊နီ၊လီ၊.
- ဂ၊ခိ၊ဂ၊လဖ၊ လ၊အဂ့၊၀့၊ဘ၊၀့၊ - ဂ၊ခိ၊ဂ၊လ၊အဂ့၊လဖ၊ဒဲ
  ဆ၊ဥ၊ဆ၊ဒီ၊အဆရ၊လဖ၊နီ၊ စူး၊ကို၊ဆိ၊ထ၊ဝဲ၊၀့၊လီ၊.
- ပိး၊ဒီ၊မ၊ဆ၊း ပ္အ၊ထု၊ကို၊ဆရ၊လဖ၊ ဆ၊အ၊ထု၊ကို၊ဆ၊ဂီ၊ခွံ၊၀့၊နီ၊ မိ၊ဘ၊ဝိ၊ထ၊ဆ၊ပရ၊ကိ၊းနံ၊ဒ့၊လီ၊.

လချူ၊အ၊ထု၊ဒံ၊းဘ၊ဆရ၊နီ၊ ထံ၊ခ၊ထ၊ဘံ၊ယ၊အဂး ဖိ၊းဖ၊မုဆရ၊အဂ၊ခိ၊ဂ၊လဖ၊ ဘ၊ဆ၊က္ခူး၀့၊ဒ၊လီ၊. ထံ၊ခ၊ထ၊ဘံ၊ယ၊အဂး ဆ၊အ၊ထု၊ဆရ၊လး၀့၊ထီးလူ၊ (စ၁၇၄၄)၀့၊အဂး ဂ၊ခိ၊ဂ၊လဖ၊ဆ၊က္ခူး၀့၊ဂီ၊ လး၀့၊လ၀့၊ဘ၊လ၀့၊နီ၊ ဂံ၊ဒို၊(၁၀၀) ထီ၊စိ၊၀့၊ ဖိ၊ဘိ၊(၁၂၀) ဒဲလးကျဲ၊လ၊အယဲ၊ အ့၊လမွဲဘ၊ လ၊ခိ၊လီ၊ဒ့၊ခိ၊အလး၊နီ၊ ဂံ၊ဒို၊(၃၀) ထီ၊စိ၊၀့၊ ဖိ၊ဘိ၊(၃၅)အဂး အီ၊၀့၊လီ၊. ပ္အ၊ထု၊ကို၊ဆရ၊လဂ၊နီ၊ မိ၊ဘ၊မ၊နှ့မူ၊ဒ၊လ၊ ဆရ၊လး၀့၊လ၀့၊အဂး၊နီ၊လီ၊.

ဆ၊အ၊ထု၊ဆရ၊လး၀့၊အဂ၊ခိ၊ဂ၊ ဒဲဆ၊ဥ၊ဆ၊ဒီ၊အဆရ၊လဖ၊ ဘ၊ဆ၊အ၊နှ၊ဆိ၊ထ၊ဝဲ၊လ၊ ဒိ၊မုတ၀့၊ထီးလူ၊အဂးတ၊, ပ္အ၊ထု၊ကို၊ဆရ၊ဖိ၊လဖ၊ ၁၊ယ၊ဝဲ၊ဘ၊ဆ၊အလးအကျဲ၊အဆ၊ ဒဲဆ၊ဥ၊ဆ၊ဒီ၊လ၊မိ၊ဘ၊အ၊ထု၊ဆရ၊လဖ၊လီ၊. ဆ၊ဥ၊ ဆ၊ဒီ၊အဆရ၊ယီ၊ လချူ၊ဆ၊အ၊ထု၊ဒံ၊းဘ၊ဆရ၊လ၊ နံ၊၁၊အထး၊ဖ၊နှိ၊ ဘဲ၊၀ိ၊းကလ၊ပိ၊၀့၊လ၊ဆ၊မ၊အ၁၊လ၊ခဲ၊ထု၊အဂး မွဲလ၊အပိ၊းဒိ၊ထ၊၀့၊အကို၊ အ့၊ဒ၊ဘ၊ဆ၊ဥ၊ဆ၊ဒီ၊ ဒဲဂံ၊ဒို၊အ၁၊လဖ၊တ၊ ဒု၊နုံ၊လ၊၀့၊၁၊၁၊အ၀ိ၊ ဆ၊ဥ၊ဆ၊ဒီ၊လ၊လအီ၊လ၊ ဘ၊နှိ၊ ဆ၊ထု၊ပဲ၊ခွံ၊၁၊၀့၊လီ၊.

တဝ့်လဖ, တဝ့်အဖုၢ်အဂီလဖ ဒဲဒိးမုတဝ့်လဖအဖးး ခိၤနၤိလဖ မၤဆးးပှအးထုၢ်ကျိးဆရုၢ်ဖိၤလဖဆ့တး, ဆးဒုးဘ့ယၢၢ်ဆိၢ်ဝဲၤလံၤဘျိၤလဖ အးနးဆိၢ်ဝဲၤဝ့ၢ်လးၵံ့ဒိးလဖအီၤနှိၤလီၢ်. လးလံၤဘျိၤအဖးးယီၤ ပှအးထုၢ်ကျိးဆရုၢ်ကဂဲၢ်ဝ့ၢ်အနံၤ အဝၢ်ဒဲကဂဲၢ်ဝ့ၢ်လးဂီၤခီၢ အ့ၤလမွဲဘၢလးမုပဲးလးနှိၤ ဒုးဖျိုထးဝ့ၢ်လီၢ်. အ့ၤမွဲပှအးထုၢ်ဆရုၢ်နှိၤ ဘဲၢဖ့ၤလၢ်ထၤအဆးၤ်အထိ အဝိး လ့ၤဝ့ၢ်လထိးဘၢတး, ဒိးမုတဝ့်ခိၤနၤိလဖလးကဒုးဘ့ယၢၢ်ထဲးဆးၤ်ထိအဂး, ဘၢမၤဝ့ၢ်ဒးနှိၤလီၢ်. ပှအးထုၢ်ဆရုၢ်ဖိၤ အးဒးဆးနှိၤ မွဲဝ့ၢ်တးဖၢ်းဆးမၤလိၤလး ဆရုၢ, ဆရုၢ်မုၤလဖတး အဝ့ၢ်ဒးဝံၤအီၤလးဆးအးထုၢ်ဆရုၢ်အလးဝး လးအဘၢ မၤန့မူးဒးထီးနှိၤအကျိးတး လးကျဲးဆးမၤအဝးၤလဖ ဒဲတဝ့်ဖိၤဝံၤအဆးချဲးလဖ ဘ့ယၢနးဘ့ဝ့ၢ်ဒးနှိၤလီၢ်.

ၵံ့ဒိ့လဒိ့နှိၤ ဆးအ့ထုၢ်ဆရုၢ်အ့ၤဂီးဝ့ၢ်တး လးဆးအ့စ့အဒိးအဖးး ဘဲၢဆးဘု့ဆးဒိးအဆးဝံအီၤဖျိုဝ့ၢ်အဝိး ဆးအ့ထုၢ်ဆရုၢ်ဂီးခွံးဝ့ၢ်နှိၤ မိဘၢမၤယွးဒဲကျးထးလး ဖိးဖ့မုဆရုၢ်အဆးနဲ့ ဒဲလဘျုးဘျုးလးဂ့ခိၤဘွးနှိၤလီၢ်.

ဘဲၢနှိၤအဝိး ပှယိထဲးဆရုၢ်လဂၤ အ့ၤလိၢ်ဘၢဝ့ၢ်နှိၤ လ့ၤစိးလးၵံ့ကိးဖြု့ဒ့းအီၤဘ့ၢလီၢ်. ဆးအ့ထုၢ်ဖိးဖ့မုဆရုၢ် စးထ့ဝ့ၢ် အမုနံၤဂီးအလးခဲၤ ဖီးခွံး(၈)ဘၤ်ဒၢလွး အ့ၤဂဲၢ်လထီးဘၢလးနၵံ့ ဒဲလဂဲၢ်အ့ထုၢ်ဘၢဆရုၢ်နှိၤ ဆးမိဘၢဒုးဘ့ယၢစိးလးတဝ့်ခိၤနၤိ, အ့ၤလမွဲဘၢ ဝံးဒိ့အပှဒိၢအီၤနှိၤ ဆးဒုးဘ့ယၢခမျိးးအဂး ဆးပရုၢ်လဖအဖးး ဘၢဆးပဂၢ်းထ့ဖ့ကိ့ထဝ့ၢ်လီၢ်.

ပှအ့ထုၢ်ဆရုၢ်ဖိၤလဖ ကိးနံၤဒ့းၵံ့ဒိ့အဆးဝံဆးနးလးအအ့ထုၢ်ဝ့ၢ်နူလဖ ဒဲၵံ့ဒိ့အဆးဝံဆးနးလးအ့ထုၢ်ဝ့ၢ်ဂီးခွံးလဖထီးလူးနှိၤ မိဘၢဝိၢ်ထ့ဆးပရုၢ်ကိးနံၤဒ့းလီၢ်. ဘဲၢနှိၤအဝိး ပှယိထဲးဆရုၢ်လဖ အီၤခိးယိပိးဒီၤဆးဖံးဆးမၤ အဆးဒိၤထ့လဖ ဒဲဘဲၢအလိၢ်ဝ့ၢ်ဒၢအဝိး ယိထွၢမၤဆးးဆးအကျိးနှိၤ ဆးဖံးဆးမၤလဖ လးဆးထိစိးဆးၤ်ထိအဖးး မၤဆးမိဂီးခွံးဝ့ၢ်ဒၢနှိၤလီၢ်.

ပှယိထဲးဆရုၢ်လဖ ဘၢဒုးဘ့ယၢဒိးမုတဝ့ၢ် အ့ၤလမွဲဘၢ တဝ့ၢ်အဖုၢ်အဂီအမူးဒၤခိၤ အီၤဒဲအဝ့ၢ်ဒၢဝံၤ ဘၢဝိၢ်စိးထဲးဆးပရုၢ်လးဝံးဒိ့အပှဒိၢအီၤ ကိးနံၤဒ့းနှိၤလီၢ်. မွဲလးမၤဝ့ၢ်ဘဲၢယီးဝိးအကျိးတး ပှလးအမူးဒးအီၤဝ့ၢ်လဆၢ့ဘၢလဆၢ့နှိၤ အီၤခိး ယိပိးဒီၤဆးဖံးဆးမၤ အဆးဒိၤထ့လဖဘ့ဝ့ၢ် ဒဲအ့ၤလိၢ်ဝ့ၢ်နှိၤ ဘ့ထဲးအ့လဲးထဲးဆးဘ့ဝ့ၢ်လးဆးဘၢဆၢ့ဘၢထိအဖးး နှိၤလီၢ်.

အဆင့်(၂) ဆန်းယင်ထံခုနှင့်ဝင်းခန့်ဆန်းအင်းအဖေးလမ်း ဆန်းအမှတ်စွဲတွင်လဖြ

- ဆန်းယင်ထံဆန်းအမှုစုအဒိုးလဖြ - ပုအမှုထုဆန်းဖိုလင်း လချူးစဲမှုဖန်းဒံန်းဘုလန်းဂံမှုဒိမှုလဖြနိ့ ဆန်းအမှုစုထီးလူး ကွန်းလှုဝှါဂိုး လဂိုးဘုနိ့ မိဘုယင်ထံဝှါ လှုထံးလှုဆွန်းလီ၊.
- ရွံန့စဲဆန်းဂိုး ဒုခိုးအမှုစုထဲ့လုန်ခဲ့နိ့ လုန်ဆန်းအမှုထုကိ့ ဆရုလေးဝှုလဝှုဘုလဝှုအဖုး မိဘုမုဝှါအရှုထုဂံမှုဒိမှု ဝုန်းဒိမှုနိ့လီ၊.
- ဆန်းအမှုထုဆရုလေးဝှု ဆရုမိရှါအဒိုးဖုန်းနိ့ ပုအမှုထုဆန်းဖိုလဖြ အဝှါဝံဒုခိုးအမှုစုဂိုးယူးဝှါ ဂံမှုဒိမှုလဖြအဆရုထီးလူး မိဘုကွန်းနုးလှုဝှါနိ့လီ၊.
- လုန်ဆန်းအမှုထုကိ့ဆရုလေးဝှု ထီးလူးအဖုး ဆန်းအမှုထုဆရု အိ၊ လအိ၊နိ့ ဝံးဒိမှုဖြးဖျုမုဆရုအခမံတံါနိ့ မိဘုမုးနှမူးဒု ယင်ထံဝှါဒုနိ့လီ၊.

ပုအမှုထုဆရုဒုခိုးအမှုစုဆန်းဂိုးတုး, လချူးစဲမှုထုမှုဒံန်းဘုလန်းဂံမှုနိ့ ဘဲါဝိန်းကယင်ထံါထဲ့ဆန်းအမှုစုအဒိုးလဖြအင်း ပုအမှုထုကိ့ဆရုလဖြ ဘုဆန်းဝိမှုလိုထုဝှါလီ၊. အဝှါဒုဝံအမှုစုဆန်းအမှုစုလဖြဂိုးခွံဝှါထီးလူး ဒဲဆန်းအမှုစုလဖြ ကွန်းနုးလှုဝှါအတီးအဘု ကလှုထံးဝှါအင်း ဘုမုးဝှါဒုနိ့လီ၊. အွုမွဲဆန်းစံန်းဆန်းလမံုနိ့ လပျုဘု လလှုထံးဘုတုး ပုအမှုထုဆန်းဖိုလင်း မိဘုအမှုစုထဲ့ဂံမှုဒိမှုခိမှုနိ့လီ၊.

ဆၤစံးဆၤ့လၤအကဲၤထ့ဆၤဘးဂံးဂၤ့ဉၤဝ့ၢလဖ ဘၤဆၤဒိ့လိၤဝဲးဝ့ၢလၤ ဆၤအ့ထု့ဆရ့ၢ်ဝဖွးအဖၤ့ ဒဲဘဲၢဒိးကဒိးန္ဘဘၤ ဆၤစံးဆၤ့လၤ့ထံးလၤ့ဆွးအဂး မိဘၤအ့စ့ၤ့ဆၤဘဲၢ်ဉၤလဲၤနီၤ ဘၤဆၤဒိ့လိၤဝ့ၢလီၢ်.

ကိးဂၤဒွးနီၤ ပှယိထဲ့ဆရ့ၢ်လဖ ဆၤအ့စ့ၤ့အဒီ့လၤ ဆၤကွးနုၤလ့ဂီ့ခွံၤဝ့ၢ လမံ့ဘၤလမံ့အဖၤ့ စူၤလးလဖ ပျ့ဂ့ၤ လဂ့ၤ, ဆၤအ့စ့ၤ့အဒီ့လဖ ဘၤဆၤဖိ့ဝ့ၢဂ့ၤဂ့ၤဘၤဘၤအီၤ လအီၤ, ပှအ့ထု့ဆရ့ၢ်ဖိၤလဖ အ့ထု့ဆရ့ၢ်လၤအမူၤဒၤလ့ ဘၤဝ့ၢလးဝ့အဖၤ့ အီၤ လအီၤ, ဂံ့ဒိ့လဒိ့ဘၤအဖၤ့ မုၤခွၢအဆၤဝံဆၤနၤအတီၤအဘၤ အီၤ လအီၤနီၤ ဘၤယိထံၢယိဆၤ ဝ့ၢလီၢ်. ဘၤ လဘၤ ဆၤအဂဲးအဖးလၤလပူၤပ့ဘၤနီၤ အ့ၤဒၤဘၤဝ့ၢတၤ ဘဲၢဒိးကမၤန္ထဲ့ဆၤအဂဲးအဖးအတီၤအဘၤအဂး ပှအ့ထု့ဆၤလဂၤ မိဘၤထဲ့စိၤလၤဂံ့ယီၤနီၤလီၢ်. ပှယိထဲ့ဆရ့ၢ်ဒဲပှအ့ထု့ဆၤဖိၤလဖ ဆၤအဂဲးအဖးလၤအဂဲၢထဲ့အ့ထု့ ဝ့ၢနီၤ အ့ၤထိးဆၤ့ဝ့ၢနံၢဂၤလူၤတၤ မိဘၤဆွးလ့စူၤမုလၤ ဆၤအ့စ့ၤ့အဒီ့လဖၤအဖ့ခိၤနီၤလီၢ်.

ပှယိထဲ့ဆရ့ၢ်လဖ မိဘၤရွံန္ခစ့ၤဂံ့ဒိ့(၃) ဒီ့ လၤဆၤအ့ထု့ဆရ့ၢ်လးဝ့ လဒုၤဘၤလဒုၤအဖၤ့ ဒဲမိဘၤဒၤခီ့အ့စ့ထဲ့ဝ့ၢ ဒၤနီၤလီၢ်. မွဲလၤမၤဝ့ၢဘဲၢယီၤအဝိၤတၤ ဆၤအဂဲးအဖးလၤဆၤစံးဆၤ့ဝ့ၢလဖ ပှအ့ထု့ဆရ့ၢ်လဂၤ ကွးထဝ့ၢအတီၤအဘၤ အီၤ လအီၤ ဒဲအ့ၤလိၢ်ဝ့ၢနီၤ ထီးဆၤဘၤမၤအီၤလၤ့လဂ့ၤအဂး မိဘၤမၤဆၤ့ဝ့ၢဒၤနီၤလီၢ်.

ဆၤဒၤခီ့အ့စ့ၤ့ဆၤအ့ၤဂီ့ခွံၤဝ့ၢတၤ ပှအ့ထု့ဆရ့ၢ်လဂၤ လၤဆရ့ၢ်လးဝ့မိ၌ါအဒီ့အဖၤ့ ဂံ့ဒိ့လဖၤထီးလူၤလၤဆၤအ့စ့ၤ့ ဂီ့ခွံၤဝ့ၢဒဲ ဂံ့ဒိ့လဒိ့ဘၤလဒိ့အဖၤ့ မုၤခွၢအဆၤဝံဆၤနၤ ဒဲ၌ၤဆၤဝံဆၤနၤထီးလူၤနီၤ မိဘၤကွးနုၤလ့ဂ့ၢဒၤနီၤလီၢ်. ဆရ့ၢ် လဖၤယီၤမိဘၤဆၤဒိ့ဂ့ၢလၤ ဖိၤဖ့မုဆရ့ၢ်အဂး ၌ၤခမျၤးဆရ့ၢ်လ့ၤဝဲၤလၤယၢအဝိၤနီၤလီၢ်.

ပှယိထဲ့ဆရ့ၢ်လဖ ဆၤအ့ထု့ဆရ့ၢ်လးဝ့အဒီ့မိ၌ါအဖၤ့ ဆရ့ၢ်လဖၤနီၤ မၤန္ဒဝိ့ခနီးတွၤစဲၤဂီ့တၤ ဒုၤဂုၤခၤ့ဆၤဝံဆၤနၤ လဖၤထီးလူၤ (အ့ၤလမွဲဘၤ) ဘ့ဂ့ၤထ့ထဲ့ဆၤအဂး ဘၤမၤဝ့ၢဒၤနီၤလီၢ်. ပှယိထဲ့ဆရ့ၢ်ဒဲပှအ့ထု့ဆၤနံၢဂၤလူၤ ဆရ့ၢ်လးဝ့ အဒီ့မိ၌ါအဖၤ့ ခနီးလဖၤနီၤ ယိထံၢယိဆၤဝ့ၢဂီ့နီၤ မိဘၤဆွးလ့စူၤမုဒုၤဂုၤခၤ့ဝ့ၢလီၢ်.

ဝံးဒိ့ဖိၤဖ့မုဆရ့ၢ်ခမံတံၢနီၤ လၤဆၤအ့ထု့ဆရ့ၢ်လးဝ့အဖၤ့ ဆၤအ့ထု့ဆရ့ၢ်ကဂီ့ဝ့ၢအဂး ဒဲလချူဝိ့ဒံးဘၤလၤန္ၢပံၢ တီၢနီၤ ထီးဆၤအ့စ့ၤ့အဒီ့လဖ ဂၤဂီ့လဂ့ၤအဂး ဒဲဘဲၢဒိးကအီၤဘံ့ဘံ့ဉူၤဉူၤအဂး ဘၤမၤန္မူၤဒၤနီၤလီၢ်. ဆၤအ့ထု့ဆရ့ၢ် လးဝ့အဒီ့မိ၌ါအဖၤ့ ခနီးလဖၤထီးလူၤတီၤဝ့ၢဘၤဝ့ၢနီၤ ယိထံၢထဲ့ဝ့ၢဂီ့တၤ ဆရ့ၢ်ပထးထီးလူၤလၤ့လၤ့ပူၤ့ပူၤအီၤ လအီၤ မိဘၤယိထံၢဒုၤဂုၤခၤ့ဝ့ၢဒၤနီၤလီၢ်.

အဆင့် (၃) ဆေးအမှုစုံအဒီးလဖ ဆေဝိုးထဲးဝ့ာဘံ့ဘံ့ဘူးဘူး လေဖိုးဖုးမုဆရုးအရိုး

- ဘေဆဲးဖိုးဖုးမုဆရု အဆေပိုးဆေလုးထီးလူးနီ့ မိဝိုးစိုးထဲးလေ ဖိုးဖုးမုဆရုးအရိုးမိထုးအဂး အုးလံးမုးနှဝိုး ဆေဝိုးထူးဝိုးလုးအခီးပနံုးနီ့လီ။
- လေဆေဝိုးထဲးဆေယီးအထိ ဆေဒူးဆေယုးအပ့ဒိုးလဖ ဖိုးထွာမုဝ့ာဒုနီ့လီ။

ဆေအမှုစုံအဒီးလဖ လေဆေအီ့ကွုးထေဝ့ာလေ တလာကေးဘံးထေးအဘေးလဖုးအဖေးဒ ဒဲဆရုးပထေးလေးအဘုးထွာဝ့ာထီးလူးနီ့ ဝံး ဒီ့ဖိုးဖုးမုဆရုးအပ့ဒိုးလဖ ဒဲဆေဒူးဆေယုးအပ့ဒိုးလဖ ဖိုးထွာထုးဝ့ာဂီ့ ဆေဝိုးထူးဝိုးလုးအခီးပနံုး လချူးလေ ၂၀၁၄နံ့ုး, လးမွာ(၆)ဘုးဒံးဘေးနီ့ မိဘေဝိုးစိုးဝ့ာဒုးလေ နှုာပ့ံုာတီာ, ရှုးခမျုးဂဲးဘေးပေးဝိုးအနိ့ုးအီ့းနီ့းလီ။

အဆင့် (၄) ဆေးအမှုစုအဖိုးလဖ ဘဆေးအရိကွထဝ့ဂ ဘံ့ဘံ့ခူ့ခူ့ လုံးထံးလုံးဆွ့

- ဒူးလးဘဆေးအိကွထဆေးအမှုစုအဖိုးလဖနို့ အိကွကိုထဆေးအမှုစုအဖိုးလဖထီးလူ့ ဖိးဘိး(၁၁)ခွဲး အဂး ဝွဂ့ဂလီ၊.
- ဆေးအမှုစုအဖိုးလဖ မွဲလးဆေးအိကွထဝ့ဂဂုံးဂုံးဘဘဘ လးကဲးတလီးအကို့ ဆေးထုံးထွဂ့ဂအဂး ယီဂ့ဂဒ့ နို့လီ၊.

ဖိးဖှုမုဆရှုအရိုံးအဖးှ ဆေးအမှုစုအဖိုးအတလာလဖ ဆံးံခးဒိှ/ခးဒိှဖးဒိ ဝံးဒိှဒိုမုတဝှုအဖုၢအဂိ ဒဘဲၢဆေးအှုထုှ ဆရှုအလးဝုဒ့ဂၢအဝိး ဘဆေးအိကွဝ့ဂ၊ ဂုံးဂုံးဘဘဘ ဘဲၢအဆေးထီးနဲ့ှဒ့ဂ၊ လေခးဖးထီၢလဖအဖှုခိ ပုံးဒဲလေးှုခိ ဂုံးအဆေးထီးနဲ့ှလဖနို့လီ၊. ဆေးအိကွထဝ့ဂလေ ကဲးတလီးယီးနို့ ဆေဖိးလိုးဆရှုပထးဆေမးအဂး ပှလေးအမူးဒးအိ လဖ ထုံးထွဆေးအှုစုအဖိုးလဖအဂး ယီဂ့ဂဒ့နို့လီ၊.

လေဒူးအိကွထဆေးအဖးှ ဆေးအှုစုအဖိုးလဖ ဘဆေးအိကွဝ့ဂလေ ဆေးဒူးဆေးယှုးအဖးှ လေဆေးကယိထံၢယိဆးဝ့ဂၢ အဂး ဆေးထုံးထွဂ့ဂၢအခၢနို့ မိဘဆွးစူုမုအဂး လိၢဝ့ဂၢဒ့နို့လီ၊.

ဂျခ်ိဂးလဖ, ဆရျမိရှါအဒိးလဖ, ဆဇဉုဆဒိးအဆရျုလဖ ဒဲဆဖံးဆမးအဆဒိုဃထျုထီၢထျုအဂဲး ဆဝိၢ်ထျုဆ ပရမးၤလဖ ဘဲၢဝိးဆထုးထျုကယီၢဝ့ၢအဂး ဘၤဆအီၤကွၤထဂုးဂ့းဘၤဘၤ လၤကဲးတလီး ဒဲဘဲၢဝနိၢအဝိး မွဲန္ၤပ့လ အမူးဒးအီၤဝ့ၢလဖ ထုးထျုဝ့ၢဒွၤနိၤလီၢ.

ဆအမ့ၤစ့ၤအဒိးလဖ ဆဂ့ၤလၤဒုးကဖိအဂး ဆတဲ့ဝဲးဝ့ၢဂီးနိၤ အလ္ဟအလ, ဆဂ့ၤလၤဒုးဖိဆအဖ့ မးပိၢ်တွၢ်ဝ့ၢ အွၤဂီးနိၤ အလ္ဟအယ်ၢ, ဆဂ့ၤလၤဒုး ဖိဝ့ၢအွၤဂီးနိၤ အလ္ဟအဘ့ ဘဲၢနီၤအဝိး လၤတလၢအဖၢ်ခိၤနိၤ ဆအလ္ဟအဘျၤလဖ ဘၤဆၤကျးထဲဒုးဖျိုဝ့ၢဒၤနိၤလီၢ.

အဆၢ (၅) ဆဖံးဆမးလၤအထိးဆၢ်ဆရျုအဒိးလဖ ဘၤဆမးဝ့ၢလးထံးလးဆ့ၤ

- ဆအမ့ၤစ့ၤအဒိ့ အဆဂံဆနုၤလၤအဒိးန္ဘၤဝ့ၢ ဒဲလၤယွးဝ့ၢနီၤ ဝံးဒီ့ဖိးဖၢ်မုဆရျုအပ္ဒဒိၤလဖ မိဘၤယိထံၢဒုး ဂုးခၤ်ဝ့ၢဒၤနိၤလီၢ.
- လၤယွးဝ့ၢနီၤ ဆဒုးဂုးခၤ်ဝ့ၢဂီ့ ဆအမ့ၤထုၤလးဝ့ၤလၤအလိၢဒံးဝ့ၢ အွၤလမွဲဘၤ ဂံ့ဒီ့လဖအွၤအီၤဝ့ၢတး မိဘၤဒုး ဖျိုထံၢကျးဝ့ၢလီၢ.

ဝံးဒီ့ဖိးဖၢ်မုဆရျုအပ္ဒဒိၤလဖ လၤအဝ့ၢဝံၤအဝံးဒီ့အဖ့ ဆအမ့ၤထုၤဆရျုလးဝ့ၤလဖအဂး ဒိးန္ဘၤဝ့ၢလၤဝံးဒီ့ရိုၤလဖ အီၤ ဘဲၢအမွဲဆအမ့ၤစ့ၤအဒိ့ အဆဂံဆနုၤဒဲ ဆအမ့ၤစ့ၤအဒိ့ၤလဖ အဝိၤ်ထဲ့ဝ့ၢလဖ အဆဂံဆနုၤအွၤဆလ့ၤဆၤ်အီၤ ဝ့ၢတး, ဆလ့ၤဆၤ်အီၤထျုဝ့ၢအဂဲးခ့ၤထံးနိၤ မိဘၤလီၤဖျိုဝ့ၢလၤ ဖိးဖၢ်မုဆရျုအရိုၤနီၤလီၢ. ဘၤကဲၤထျုဝ့ၢဘဲၢယီၤဝိးနိၤ ဆရျုလးဝ့ၤအဂ့ခိၤဂ့းလဖ, လဘၤထွၢဘၤလၤဂ့ခိၤအဂဲးအဖး (အွၤလမွဲဘၤ) ဘၤဥုးပဲၤခွံဆအမ့ၤထုၤဆရျုလးဝ့ၤလဖ, အွၤလမွဲဘၤ ဆရျုလးဝ့ၤလဖဘၤဆဂံနုၤအၤထျုဝ့ၢဒၤအကျိုးနီၤလီၢ. အဝ့ၢဒၤဝံၤဂဲၢထဲ့အ့ၤထုၤယူးဂံ့ဒီ့လဖ ဒဲဆအမ့ၤထုၤ

ဆရျးလးဝ့အဒိ့မိရှါ အ့ၤလမွဲဘၤ ဆးဘုၤ့ဆးဒိ့အဆရျးလဖၤ ထိၤဗီ့ယိထံၤဝ့ၢဂီ့ လဘၤထွၢဘၤအ့ၤအီၤဝ့ၢတး မိဘၤမးန္ မူးဒးဒုးဖျိုၤထ့ဝ့ၢလီၤ.

ဝံးဒိ့ဖိးဖ့ၤမုဆရျးအပ္ဒဒိၤလဖၤနီၤ ဂ့ၤခိၤဂ့လဖၤ, ဆရျးမိရှါအဒိ့လဖၤ ဒဲဆးဒိၤထ့ထီၢထ့ၤအဆးပရျးဝိၢ်ထ့လဖၤ ဝိၢ်ထဲ့ ဝ့ၢဒၤဂီ့ခွံးယူး ဒဲဆးလ့မိလအီၤဘၤဝ့ၢအဂဲးနီၤ ဘၤမးန္မူးဒးနီၤလီၤ.

ပ္ဒဒိၤလးအဘၤထိးဆးၤ့ဆးအ့စ့ၤလဖၤ ဝံယိဆးအ့စ့ၤအဒိ့လဖၤဂီ့ခွံးဝ့ၢတး ဝံးဒိ့ဖိးဖ့ၤမုဆရျးအပ္ဒဒိၤနီၤ လးဆးအဂဲး အဖးလဖၤဘၤဝ့ၢတီးဝ့ၢအဒိ့အဖး့ မိဘၤဆုးလ့စူၤမုဒုးဂုးခးၤ့ဝ့ၢလီၤ. ဆးဖံးဆးမးယီးထိးလူးနီၤ ဘၤဆးမးဂီ့ခွံးဝ့ၢလး ၂၀၁၄နံၤ့, လးယူၢလဲၤ့(၃)ဝၤ့ အနံးနီၤလီၤ.

အဆ့ (၆) ဆးတဲ့ဝဲးဆးအ့စ့အဒိ့လဖၤလးဆးဂ့လးဒုးကဖိဝ့ၢအဂး

- ဆးယိထံၤယိဆးဆရျးလးဝ့အဆးနဲ့လဖၤလီၤ.
- ဆးအ့စ့အဒိ့လဖၤ ဆးဂးဂီ့ဂးစ့အီၤ လအီၤ ဆးယိထံၤဝ့ၢဂီ့ ထးပုးလဖၤ, ထးကျးထံးထးလံးဘျိုးလဖၤ အ့ၤဒၤဘၤဝ့ၢတး ဘၤဉုးပဲးခွံးဝ့ၢနီၤလီၤ. ဂီ့နီၤဘဲၤဆးအဖိးဖိၤလဖၤအီၤဝ့ၢအဖျိုးအဝိး ဆးအ့စ့အဒိ့လဖၤနီၤ ဘၤအ့နုးဖးဝ့ၢနံၤကဲ့နီၤလီၤ.
- မးပိ့တွ့ၤအဒိ့အဖး့ ဆးအ့ထု့ဆရျးလးဝ့ လဒုးဘၤလဒုးအဂး ဆးဂ့လးဒုးကဖိဝ့ၢ ဆးအ့စ့အဒိ့ အဆးဝံဆးနးလဖၤ ဘၤထိးနဲ့ထးလ့ထံးလ့ဆွးနီၤလီၤ.

လးဆးအ့ထု့လးဝ့ လဒုးဘၤလဒုးအဖး့ ဆးအ့စ့အဒိ့အဆးဝံဆးနးနီၤ ဘၤဆးထိးနဲ့ထးလး ဆးဂ့လးဒုးဖိ့ ဆးအဖး့လီၤ.

ဘဲၢဆၤအ့ၢထုၢ်ဆရုၢ်အလးဝ့ၢ်အဝိၤ ဆၤအ့ၢ်စ့ၢ်အဒီ့ၢ်လၤအအီၤဝ့ၢ်တ၀္ဂါ်ဂါနိ၊ ဘၢဆၤဝံဝ့ၢ်ဒၢလီ၊. ဘၢလဘၢဆၤဝံဆၤနၤယီၤ လၤဆၤဂ့ၤလၢဒုၢ်ဖီဆၤ ဆၤဝံဆၤနၤအဖၣ့ ဆၤလ့ၢ်ဆၢ်အ့ၢအီၤဝ့ၢ်တၤ ပှပိၤ်ဒီၢ်ဆၤလၤမိဘၢယိထံၢ်ယိဆၤထဲ့ဝ့ၢ်လီ၊. ဆၤအ့ၢ်စ့ၢ်အဒီ့ၢ်လဖၣ ဘၢဆၤအီၤက့ၢ်ကီ့ၢ်ထဝ့ၢ်လၤ တလၢလဖၣအဖၣ့ အီၤ လအီၤဒဲဆ၊ၤခးဒီ၊, ခးဒီ့ၢ်ဖၤ်ဒိၢ်အဆၤနဲ့ၢ်လဖၣ ဘၢဆၤအီၤက့ၢ်ထဝ့ၢ်အမွဲအတီၤ အီၤ လအီၤ, ဆၤအ့ၢ်ထုၢ်လးဝ့ၢ်အဆၤနဲ့ၢ်လဖၣ အမွဲအတီၤ အီၤ လအီၤ ဘၢဆၤယိထံၢ် ယိဆၤဝ့ၢ်လီ၊.

ပှမၤဆၤဖိၣ်လဖၣ လဆၤဖ့ၣ်လ့ၢ်ထဝ့ၢ်ဝဖ့ၤနီ၊ ဘၢယိထံၢ်ယိဆၤဆၤအ့ၢ်စ့ၢ်အဒီ့ၢ်လဖၣ လဒုၤဘၢလဒုၤလီ၊. အ့ၢမွဲဆၤထီးနဲ့ၢ် အ့ၢလမွဲဘၢ ဆၤဝံလဖၣ ဆၤဒုၤနုၤလ့ၢ်ထဝ့ၢ်လၤ အလးအတီၤအဘၢအဖၣ့လအီၤဘၢနီ၊ ဆၤဂ့ၤလၢဒုၤစဲဖြ့ဆၤယီၤ ဘဲၢဝိၤဖီဆၤအဂဲးအဖးလဖၣကန္ဆအဂး ဖြ့အဒီ့ၢ်လဖၣ ဘၢဆၤပိၤ်ဒီၢ်ဝ့ၢ်ဒၢနီၤလီ၊. ဆၤပိၤ်ဒီၢ်လဖၣထီးလူၤ ဘဲၢဝိၤဆၤအ့ၢပၤထဲ့ဝ့ၢ် ကန္ဆအဂး ဘၢဆၤကျၤနဲ့ၢ်ထဝ့ၢ်လီ၊. ဆၤစံၤဆၤ့အဘၢမၤလဖၣ အ့ၢဆၤဒၣဘၢဝ့ၢ်ကျ့ၢ်ကျ့ၢ်လါန့ၢ် လၤအဆ့ၢ်ယီၤအဖၣ့ ကယဲ ဒၣဆၤအဂဲးအဖးလဖၣ ဆၤအ့ၢလဲၤခွံၤလအီၤဘၢလီ၊.

ဆၤလၤအဂၤ်ဂီ့ အ့ၢလမွဲဘၢ ဆၤအ့ၢ်စ့ၢ်အဒီ့ၢ်လၤဆၤကျၤလ့ၢ်ထဝ့ၢ်လဖၣနီ၊ မိဘၢမၤန္ဆဆၤအုၢ်လ့ၢ်လၤ ပှယိထ္ဆၢဆၤလဂၤ အီၤဂီ့, မိဘၢကျၤထဲ့ဘဲၢဆၤအ့ၢ်စ့ၢ်အဒီ့ၢ်အဝၢ့အဝိၤနီၤလီ၊. ပှမၤဆၤဖိၣ်လၤအဘၢဘ့ၢ်ထဲ့ဆၤလဂၤ မွဲဘၢလဲၤလၤဘၢကျၤ ထဲ့ဆၤယီၤအဂး လိၢဝ့ၢ်နီ၊ မိဘၢကျၤလ့ၢ်ဝ့ၢ်လၤဖြ့ၢ်အဒီ့ၢ်လဘံ့ၢ်အဖၣ့ဂီ့ ပှယိထ္ဆၢဆၤလဂၤ မိဘၢဒုၤဂုၤခၤ့ၢ်ဆုၤလ့ၢ်စူၤမုလၤ ဆၤကျၤထဲ့အတီၤအဘၢ အီၤ လအီၤအဂးနီၤလီ၊. ဆၤအ့ၢ်စ့ၢ်အဒီ့ၢ်အခ့ၢ်ထံၤလၤအဂၤ်ဂီ့ဝ့ၢ်လဖၣ လၤခဲ့ၢ်ထဲ့အ့ၢလိၢဝ့ၢ်နီ၊ ဆၤထုၤထ့ၢ်ယိကဒၣထဲ့ကဝ့ၢ်ဝ့ၢ်အဂး မိဘၢအီၤက့ၢ်ကီ့ၢ်ထဝ့ၢ်လၤဖဲ့ၢ်အဖၣ့နီၤလီ၊.

အဆ့ၢ (၇) လချုဆၤဂ့ၤလၢဒုၤဖီဒံၤ်ဘၢနီ၊ ဆၤဒုၤ်နုၤလ့ၢ်မၤ်ပိ့ၢ်တ့ၢ်ဆရုၢ်

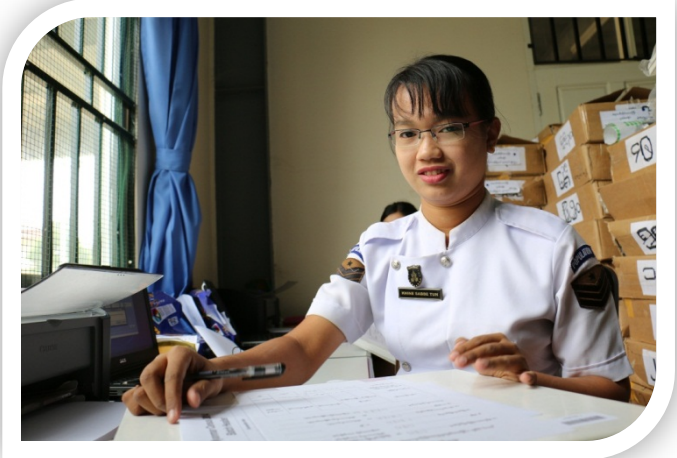

လချုဆၤဂ့ၤလၢဒုၤစဲဖီဒံၤ်ဘၢ ဆၤဖံၤ်ဆၤမၤလၤဘၢမၤဝ့ၢ်အဖၣ့ ဆၤအဂဲးအဖးလဖၣ လလ့ၢ်ပိၤ်ဘၢအီၤ လအီၤ ဆၤယိထံၢ် လဘျ့ဒီၤ်ဂီ့ အလးခဲ့ၢ ခးပယ့ၢ်အဖၣ့ ဆၤအ့ၢထုၢ်ဆရုၢ်လးဝ့ၢ်ထီးအလူၤနီ၊ မိဘၢဆၤဒုၤနုၤလ့ၢ်ဝ့ၢ်လၤ ဆၤအဂဲးအဖးအဆရုၢ် (database)အဖၣ့နီၤလီ၊. ဆၤအဂဲးအဖးလဖၣယီၤ ဆုးအဝၤလၤဆၤဂ့ၤလၢဒုၤစဲဖီဆၤအကျိ့ၢ်တၤ ဆၤအ့ၢ်စ့ၢ် အဒီ့ အဆၤဝံဆၤနၤလၤအဒီၤန္ဆဘၢဝ့ၢ် ဒဲဆၤဝံဆၤနၤလၤဆၤဂ့ၤလၢဒုၤစဲဖီဝ့ၢ် အ့ၢလမိ့ၢ်ပိ့ၢ်ဘၢနီ၊ ဆၤဂ့ၤလၢဒုၤစဲဖီဆၤယီၤ ဒုၤနဲ့ၢဖျိၢ်ထ့ၢ်ဆၤနီၤလီ၊.

အဆင့် (၈) ဆန္ဒလူဦးဖြစ်ဆန္ဒလှအကြံဉာဏ်ဝါဒအဆန္ဒများ

- ဆန္ဒလူဦးဖြစ်ဆန္ဒလှအကြံဉာဏ်ဝါ (၈)ဖြို့ အွန်မာဆန္ဒလထီပေးတာ လုနံ်းနီ့ ဆန္ဒအုပ်စုအဒီ့ထီးလူ့ ဖြာဘီး (၁၅၀၀၀၀) ဒေလွ့ ဖီဝ့ါဂီ့တာ ထုးပဲးခွံ့အဒီ့လဖျလှအဂးဂီ့ ဒဲဒုးဖျိုထုဆန္ဒခွဲ့ဖျိုလှ လပူါပဒ့ဘာလဖျလီါ.

ဆန္ဒလူဒုးစဲ့ဖြဆန္ဒိ့ ကဂးဂီ့ဝ့ါအဂး ကဲာလဉ့ဘာလါနု့ အွန်ကဲာထုဝ့ါလှဆန္ဒဖြးလိုဂ့းထုအဂး ခေးဖန့်ဆန္ဒပရုန့်အဂဲး အဖးကိုဉ့ဉ့ ခီ့ပနံ်းလဖုါအဖန့် ပျဖြးလိုစဲ့ကိုဉ့ဉ့လဖ ဘာဆန္ဒအီကွာထုဝ့ါ ကိုးအထီဒွးနိ့်လီါ. ထံ်ာယဲ့ခေးယဲ့အခီ့ပနံ်းလှအအုဆာလ့ဆန္ဒလူဒုးစဲ့ဖြဆန္ဒ ဒဲခီ့ဖျူထုဂါအဆန္ဒထံ်ာလ့ဒီးလ့ အပျကိုဉ့ဉ့လဖ ဖွးလ့ဆွဝဖွးလှ ထံ်ာခေးဖန့် ပျဖြးလိုစဲ့ကိုဉ့ဉ့လဖျအဂးနီ့်လီါ. ဘာလဘာဆန္ဒကာဆန္ဒဂဲ့ အွန်အီလမံ့်မံ့်တာ ထံ်ာယဲ့ခေးယဲ့ပျကိုဉ့ဉ့လဖ ယိထံ်ာယိဆန္ဒ စဲလဖျယီးလှအွန့်တာနဲ့အဖန့် ဒဲဘူ့ထဲ့မးပိုးလ့ဆန္ဒလှခေးဖန့် ပျဖြးလိုစဲ့ကိုဉ့ဉ့လဖ ဉ့ဝ့ါဒလီါ.

ဘာလဘာ ဆန္ဒအုပ်စုအဒီ့အဆန္ဒဝံဆန္ဒနုလှ ဆန္ဒလူဒုးစဲ့ဖြဂီ့ဝ့ါလဖ အွန်လပူါပဒ့ဘာလှဆန္ဒကွးနဲ့်ထ ဆန္ဒဝံဆန္ဒနုလှမးပိ့်တူ့အဖန့်နီ့်တာ ဆန္ဒလူဒုးစဲ့ဖြဆန္ဒယီး လှကဖြဆန္ဒအုပ်စုအဒီ့လဖျအဂး လထီးဆန္ဒ့ဘာဝ့ါလီါ. ပျဖိုးဒီဆန္ဒလဖ လှကမးတီးထဲ့ဆန္ဒလပူါပဒ့ဘာယီးအဂး မိဘာထိုယိထဲ့ဆန္ဒလှ ပဒုးနုလ့မးပိ့်တူ့ဆရုအဖုါအဂီနီ့်လီါ.

ဆန္ဒလူဒုးဖြဆန္ဒအုပ်စုအဒီ့လဖျအခါ ဆန္ဒအဂဲးအဖးလဖျ ဒဲဆန္ဒလူဒုးလဖျနီ့် နုလ့စိးလှဆရုမိ့ဂါ (data base)အဖန့် ဒေဝ့ါလီါ. ဘာလဘာ အွန်မွဲဆန္ဒဒေနူ့ဆန္ဒအုပ်စုအဒီ့ အဆန္ဒဘာမေအနဲ့်(၁၀) ဒုးနီ့် မိဘာထိုယိထဲ့လှ ပျဘူ့ထဲ့ဆန္ဒအဖုါအဂီနီ့်လီါ.

အဆင့် (၉) ဆေးခွဲဖျိုးလဖ ဆေးယိထံၢယိဆၣ်ဝ့ၢ်လ ခီၤဖျိုးထၢဆမး

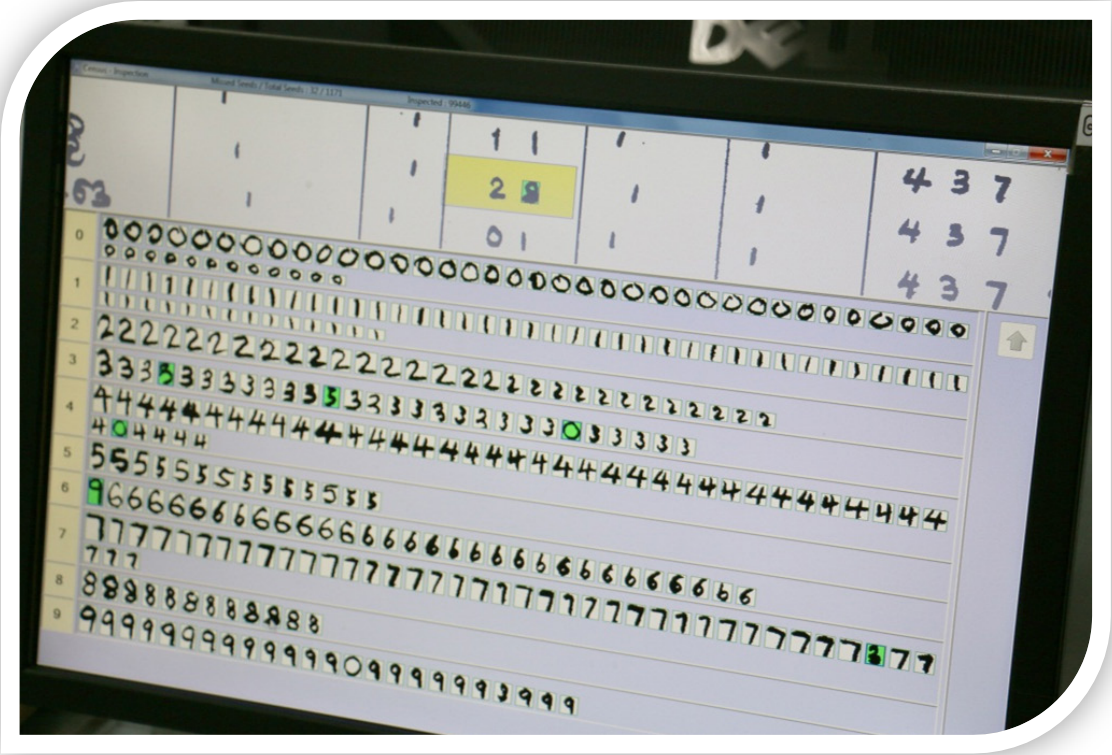

- ဆေးကွၢ်လးဒုးစဲးဖိဆေးလဖ လ်ဆေးအ့စ့အဒီးလဖ်အဖ့ခိ ဖိဝ့ၢ်လန့ဘ် အ့လမွဲဘ် ဆေးခွဲဖျိုးလဖ်လ မိမွဲဝ့ၢ်အဘ်မနီ အ့ဒ်ဘ်ဝ့ၢ်တ ကဆဲးမးဆေးအဂး ခီၤဖျိုးထၢဆမးယီး ဝိၤစိးဒ်ဝ့ၢ်လ ဆေးဘျးထဲ့ ဆေးဘ်မအဖုၢ်အဂိအီၤနီ်လီၢ်.

ဘ်လဘ်ဆေးကွၢ်လးဒုးစဲးဖိဆေးယီး မွဲလစူၤလးလဖ လထံၢ်ကျိုးဘ်အကျိ အ့ဖိခနီးလဖ်လန့ဘ်နီ် ခီၤဖျိုးထၢယီး လ်ဆရုၤမိ်ၣါ (data base)အဖ်ၤ ဆေးအဂဲးအဖးလဖ်နီ် ဆေးခွဲဖျိုးဖိဝ့ၢ်လန့ဘ် ဒဲဆေးခွဲဖျိုးလမိမွဲဝ့ၢ်အဘ်နီ် ဖ့ကိ့ ဒုးဖျိထဝ့ၢ်လီၢ်. အဒီး - ခနီး 3 ဒဲ ခနီး 8 ယီး မိမွဲဝ့ၢ်လးဂၤလိၤဝးအခၢနီ်လီၢ်.

- ခီးဖျိးထၢအီၤပရျၢတၢၤလဖၣ လၢဆၢအးၴးအဒိး လဒုးဘၢလဒုးအဖၢ်ခိၤနီၤ ဆၢဝံလဖၣလၢဘၢဆၢဒုးဖျိၤထဲဝ့ၢ ကျးကျးနီၤ ယိထံၢယိဆးဝ့ၢဂီး ဆၢဘူးထဲးအတီးအဘၢလၢအလိၢဝ့ၢနီၤ ဘၢမးဝ့ၢဒၢနီၤလီၢ.

ခီးဖျိးထၢအီၤပရျၢတၢၤလဖၣ ဆၢဝံလၢဆၢဖိဝ့ၢလန့ဘၢနီၤ ထိးနဲးဝ့ၢဂီး မးလဲထးၴဆၢကးလးဒုးဂီး မိမွဲဝ့ၢခနီးဘဲၢဝ့ၤလဲၤနီၤ ဘၢယိထံၢဝ့ၢဒၢလီၢ. အ့ၤမွဲလလးၴထံးဘၢနီၤ ဘၢဝိၤစိးဝ့ၢလၢပှဝိးဒိၤဆၢအီၤနီၤလီၢ.

ခီးဖျိးထၢဆီးဝဲးလၢအဖိဆၢကးလးဒုးယီး ဆၢဘူးထဲးဆၢအတီးအဘၢ အဆၢဝံဆၢန၊ ဒဲမွဲပၢလဲၤဘူးထဲးဆၢဘၢမၤနီၤ ထီးနဲးထဲဝ့ၢလီၢ.

ခီးဖျိးထၢဆၢမးအဖၣး မွဲန့ၢအဒုးဖျိၤထၤခနီးလဖၣ ထံၢထံၢကျးကျးနီၤ ဘူးထဲးဝ့ၢအတီးအဘၢဝ့ၤဝ့ၢတး ဆၢအဂဲးအဖး အဂူၢဂးနီၤ ဘူးဝ့ၢလန့ဘၢလီၢ.

အဆာ့ (၁၁) ဆၤယိထံၢထဲးဆရၢ့မိၵ့ါအဒိးလဖၤ

ဂံၤဒိၤလဒိၤဘၤလဒိၤအဖၤး မုၤဒဲခွါအဆၤဝံဆၤနၤထီးလူၤ လၤဆၤဂဲၢထဲးအၤထုၢ်ဝ့ၢ်ယူးလဖၤ မိဘၤကွၤးနူၤလးဝ့ၢ်လၤ ဆၤအၤထုၢ်ဆရၢ့်လးဝ့ အရၢ့မိၵ့ါအဒိးအဖၤးဂီးတၤ ဂံၤဒိၤဖိၤအဆၤဝံဆၤနၤ လၤအီၤဒဲအဂံၤဒိၤဖိၤအဆရၢ့အဒိးဒၤဝ့ၢ်, ဆၤဝံဆၤနၤလဖၤ လၤအအီၤလၤဆၤအဖုၤအဂီအဖၤးလဖၤ ဒဲဆၤအၤထုၢ်ဆရၢ့်လးဝ့အဖၤး ၵ့ၢ်ခမျၤးအဆၤဝံဆၤနၤထီးလူၤနီၤ မိဘၤကွၤးနူၤလးဝ့ၢ်လီၢ်. ပှမၤဆၤဖိၤလဖၤ ဂံၤဒိၤလဒိၤဘၤလဒိၤအဖၤး ၵ့ၢ်ခမျၤးအဆၤဝံဆၤနၤထီးလူၤနီၤ လၤဆရၢ့မိၵ့ါအဒိးအဖၤး ဘၤဆၤဝံနူၤအၤထၤဝ့ၢ် အတိၤအဘၤ အီၤ လအီၤ ဘၤယိထံၢယိဆးဝ့ၢ်ဂီး အၤလိၢဝ့ၢ်နီၤ မိဘၤဘွၤထဲးဝ့ၢ်အတိၤအဘၤနီၤလီၢ်.

လၤဆရၢ့မိၵ့ါအဒိးယီၤအဖၤး ဆၤအဂဲးအဖးလဖၤလၤ ၂၀၁၄နံၤ့, လၤဇူၢလဲၤ့(၈)ဘ့ၤအနံၤ့နီၤ ဘၤဆၤထံၤလးဂီးခွံးဝ့ၢ်လၤ ခီၤဖျိုထၢအဖၤး ဒဲ ၂၀၁၄နံၤ့, လၤအီၤဂၤၤအဖၤး ဆၤထုးထၤ့ဆိၢဝ့ၢ် ဖိၤဖၤ့မုဆရၢ့အဆၤဝံဆၤနၤအဂး ဆၤဝိးဝ့ၢ်ဒၤလီၢ်.

ဆၢကးလၢဒုးဖိဆၢယီၤ ဖိဂီးခွံးဆၢအၤစၤအဒီးလဖၣ ဆံးအၣ အၤလမွဲဘၣ လၢအဆၢးအထိဆံးအၣလဲၤအဖၣး ယိထံၢ ယိဆးးဆၢချဲးဖျိၤဂီးဝ့ၢဆံးအၣလဲၤယူးနီၤ ဒုးဖျိၤထၤဆၢလဖၣယီၤအကျိးတး ပှပိးထံၢပိး ဒီၤဆၢ (မၤန္ၤ၁၇ၢ)လဖၣ ကၥ့ၤယၢဘၣ ဆၢဒီၤထၤထီၢထၤအဂဲးအဖးလဖၣအဂး ပိးဒီၤမၤထဲဝ့ၢလီၤ.

မွဲလၢမၤဝ့ၢဘဲၢနီၤအကျိး ပှမၤဆၢဖိၤလဖၣ ဆၢဖံးဆၢမၤအဖၣး ဆၢဝ့ၤဆၢဘၣ အီၤ လအီၤ ဆၢအၤပၤန္ဝ့ၤဝ့ၢ လကးလၢး အၤလိၢဝ့ၢနီၤ ပှမၤဆၢဖိၤလဖၣ ဆၢဥးအလးးအကျဲးဝ့ၤဝ့ၢဒၣနီၤလီၤ. အဒီး - ဆၢဖံးဆၢမၤအလးးလစီၤနီၤ ဆၢဖံးဆၢမၤလဖၣ အၤစူးပိးအၣထၤဝ့ၢတး ဆၢမိပိးဒီၤဝ့ၢအဂးနီၤလီၤ.

အဆု (၁၃) ဆအဂဲးအဖးလဖ လလပူၢ်ဟ့ဘလနီ့ ဆမၤဝ့ၤမၤဘလထဲ့

ဆအဂဲးလန့နီ့ ဆစဲ့လ့အ့ထု့ဆရု့အဖ့ အိၣ်နွ့ဘယူၣ်ဆအဂဲးအဖးလဖ အ့ပယိယိၤယိၤဖိလတၣ် မၤအၣ်ဘဲၤလလ့ထံးဘလအဝိၣ် အ့လမွဲဘလ ပဒ့ဘလလၤကဲလထ့ဝ့ၤလဝ့ၤဘလအဝိၣ်နီ့လီၤ. ဆယီၤထံၤခးလၤအပိၤထ့ဒိလထ့ ဒဲဒိလထ့ဒံၣ်အဘိ့ဘၣ် ထံၤခးနံၤမံ့လူ အဖိၣ်ဖ့မုဆရု့အဖ့ ကဲလထ့ဝ့ၤဝ့ၤဝ့ၤဒလီၤ. အဒိ့ - ဖိၤလအဝၣ် (၅)နံ့လဂၤနီ့ ဆကွၣ်နဲ့ထဝ့ၤလၤဖျိ့ယူၣ်တ့ကျ အ့လမွဲဘလ ဖိၤလအဝၣ်အီၤ(၆)နံ့လဂၤနီ့ ဆကွၣ်နဲ့ထဝ့ၤလၤ အီၤဖျဲနွ့ယူၣ်အဖိၤနံၤဂၤ အဝိၣ်နီ့လီၤ.

ဘလဆဲ့ရၤခမျၤးဆၤဝံဆၤနဒအဂး ခီ့ဖျိုၤထၤအဆၤထံၤလ့ဒိလ့ လၤအဝိ့ဆၤကိ့ဝ့ၤအဖျိ့နီ့ ဆၤအဂဲးအဖးလပူၤလပ့ ဘလဘဲၤယီၤဝိၣ်လဖ ဒုၣ်ဖျိထ့ဝ့ၤန့ဒဲ ပ့စံၣ်ဆၤ့ဆၤလဂၤအဂဲးအဖး လၤအဖိ့ခွံးထီးလူးအဖ့ခိၤနီ့ ယိထံၤအ့ပဒးထဲ့ဝ့ၤဂီ့ ဘ့ထဲ့ဆၤဘမၤဝ့ၤဝ့ၤလီၤ. ဆၤအဂဲးအဖးထီးလူးနီ့ ဆၤဂ့လၤဒုၤစဲးဖိဝ့ၤဂီ့အလးခဲ့ ဆၤဥၣ်စိၤထဲ့ဝ့ၤလၤခီ့ဖျိုၤထၤဆီၣ်ဝဲၤ ဆၤမၤလၤအယိထံၤဆၤအဖ့ဂီ့ခွံးဝ့ၤနီ့တၣ် လၤဆၤဘ့ထဲ့ဝ့ၤကဝ့ၤအဂး ဘဲၤကုလၣ်ၣ်မဲၣ်ကၣ် ဒုၣ်ဖျိထ့ထးလံးနဲ့ဖ့ၣ်ၣ် ဒဲဆၤဖံၣ်ဆၤမၤအဖျိ့လဆ့ဘလဆ့အဝိၣ် မၤန့ဒိၣ်နဲ့အၣ်ဝ့ၤဝ့ၤလီၤ. ဖိၣ်ဖ့မုဆရု့အဖ့ ဒိၣ်နွ့ဘၤဆၤအဂဲးအဖးလဖ ကပူၤပ့တီၤဘဝ့ၤအဂး ဒဲအခံးအဂ့ကဂ့ၤဘဝ့ၤအဂး ဆၤဖံၣ်ဆၤမၤလဖယီၤ ဘၤမၤဝ့ၤလၤဆၤထု့ၣ်ၣ်အဖ့လီၤ.

အဆု (၁၄) ဆၢယိထွၢပၢ့ထၤဆၢအဂဲးအဖးလဖၢ

ဖိးဖျ့မုဆရျ့အရိ့ယီး ဖိးဖျ့မုဆရျ့အဂဲးအဖးလဖၢ ကအီၢဘံ့ဘံ့ဘျဘျ ဝ့းဝ့းဘၢဘၢ ဒဲဆၢယိထွၢပၢ့ထၤလ့ထံးလ့ဆ့း ကန့အဂး ဘၢဆၢဝိ့ထဝ့ၢဒၢလၢ ခီၤဖျိးထၢဆၢမၤလၢအကိ့ဘ့ထီၢဝ့ၢလဖၢလီၢ. ဖိးဖျ့မုဆရျ့အဂဲးအဖးထီးလူးနီၤ ကိးနံး ဒ့းလၢရိ့အဖၢ့ ဒဲရိ့အချိ့လၢအလးနံၢစိၤနီၤ ဘၢဆၢအီၢကွၢကိ့ထဝ့ၢလီၢ.

(၁၅) ဆန္ဒခံယူလေ့ရှိ

ခေပယ့်ရှာခမျှးဖိုးဖျ့မုဆရျ့ ဆၤအ့ုထျ့ဆၤအဂဲးအဖးလဖၤ, ဆၤယိထံၤယိဆး, ဆၤအ့ုပၤန့ၣ်ဒ့ုအဆၤမၤလဖၤနီၤ မွဲဆၤမၤအခံးအဂ့ု ပိၤဒိၣ်ဝ့ၢ်အကျိုးတၢ် ဘၣ်ဖျလ့ုအဆၤ့ုအထီအၣ်အၣ်လ့ု ဒဲဆၤဖိုးဆၤမၤအဆ့ုလဖၤအၣ်မံ့ုအီၣ်ဝ့ၢ်ဒၣ နီၣ်လီၤ. ဖိုးဖျ့မုဆရျ့အဂဲးအဖးလဖၤ လၤဆၤကနဲၤန္ဒဘၣ်ဝ့ၢ်အဂး အဆ့ုလမံ့ုဘၣ်လမံ့ုအဖၤ့ု ဆၤဖိုးခ့ုထဲဆၤအခံးအဂ့ု နီၣ် လၤဆၤမၤထ့ုဖျိုၤယၢအဂး မွဲဆၤလၤအက့ုဒိၣ်ဝ့ၢ်တရှါနီၣ်လီၤ. ထံၤခးလဘံ့ုအဖၤ့ု ခမျှးထီးလူဲအဆၤအီၣ်မ့ုၣ်အီၣ်ဂဲၤ ကဒိၣ်ထ့ုအဂး ဆၤဒုးဒိၣ်ထ့ုထီၤထ့ုအဝနီၤ ဒဲဆၤထုးန္ဒဆၤပိုးထံၤဒိၣ်လ့ုလဖၤ ကဝ့ၣ်ဝ့ၢ်အဂးနီၣ် ရှာခမျှးအဆၤဝံဆၤန္ဒ အခနီးလၤအထံၤက့ျတီၤဘၣ် ဒဲလ့ုနဲၤဝ့ၢ်နီၣ် လိၤဝ့ၢ်ဒၣတရှါနီၣ်လီၤ.

အ့ုနအဲၣ်ဒိၤဝ့ၣ်ယၢအၣ်ထ့ုဆၤအဂဲးအဖးလဖၤအီၣ်ဝ့ၢ်တၤ ပ့ၤယိထ္မာရှာဂဲၤန္ဒဲဒဲခမျှးဂဲးဘၤခ့ုဒိၣ်အနိ့ုၣ်, ခမျှးဂဲးဘၤပ့ုဝိၣ်အနိ့ုၣ် အီၣ်နီၣ် နဆုးကျိုၤအ့ုစ့ုဝ့ၣ်ဝ့ၢ်လီၤ. www.dop.gov.mm အ့ုလမွဲဘၣ် http//Myanmar.unfpa.org/census ဝဲၤဆဲၤအဖၤ့ု နနုၤယိထ့ုဝ့ၣ်ဝ့ၢ်လီၤ. ဖိုးဖျ့မုဆရျ့အဂဲးအဖးလဖၤအဂး ရိ့ုလၤအဘၣ်ဖိုၤလိၤဆရျ့ပထးလဖၤအီၣ်နီၣ် အ့ုၣ်အဲၣ်ဒိၤဂဲၤအ့ုပၤဝ့ၣ်ယၢဘၣ်ဘဲၤအဖျၤအဂီဒၣ်ဝ့ၢ်အဝိၤတၤ ဒုၤဝ့ၣ်ယၢဆိၤဝဲၤ မုနံၤမုဝၢ့လၤခမျှးဂဲးဘၤပ့ုဝိၣ်အနိ့ုၣ်အီၣ် ဒဲဂဲၤအ့ုပၤဝ့ၣ်ဝ့ၢ်နီၣ်လီၤ.

Kayin (West Poe)

အခွန်အခဲဒိုင်ဗျယာအယ်ဒွိုင်နီ့ ဆန်အဂဲးအဖးလဖျတာ

www.dop.gov.mm

http://myanmar.unfpa.org/census